

[Aksel Larsen.]

loven, dels af hensyn til internationale konventioner, dels af hensyn til den udvikling, der er sket, og så vidt jeg kan bedømme det ved en nogenlunde omhyggelig gennemlæsning, er disse bestemmelser udformet ganske godt og rigtigt i paragrafferne. Jeg kan derfor følge de øvrige ærede ordføreres eksempel og koncentrere mig om i det væsentlige at tale om spørgsmålet statsbanetaksterne og spørgsmålet statsbanernes overskud eller underskud, og hvad der skal gøres i den anledning.

Lad mig her gøre opmærksom på, at der i statsbaneloven står, og det står også i det foreliggende lovforslag, at statsbanerne er forpligtede til at overtage befordringen af personer og rejsegods o. s. v. Det er en forpligtelse, statsbanerne har, og det bevirker, at man ikke har nogen ret til umiddelbart at sammenligne statsbanerne med et hvilket som helst andet foretagende og sige, at de skal drives som en ren forretning. Der er ikke andre befordringsforetagender her i dette land, der i den grad har en vidtgående forpligtelse til at overtage befordringen af personer og gods; det bevirker naturligvis, at statsbanerne i mange henseender er afskåret fra at kunne konkurrere tilstrækkeligt med virksomheder, der drives udelukkende på forretningsmæssig basis.

Dernæst vil jeg have lov til at sige, at man kan selvfølgelig sagtens forlange, at nu skal statsbanerne have større indtægter, idet man siger, at da statsbanernes udgifter er steget, dels udgifter til lønninger, dels udgifter til forrentning og afskrivning, og da folketingsret for ikke så længe siden har forhøjet lønnen for statsfunktionærer og statstjenestemænd, må man sætte taksterne i vejret. Jeg er ikke sikker på, at den sidste del af argumentet holder. Hvis det var tilfældet, måtte man gå alle statsvirksomheder og alle grene af statsadministrationen igennem og undersøge, hvad man kunne gøre for at skaffe større indtægter, så lønforhøjelserne blev dækket. Man måtte til at revidere toldloven ud fra det synspunkt, at eftersom også tjenestemændene i toldvæsenet har fået højere lønninger, må toldvæsenet havde større indtægter, og altså må vi have højere toldsatser. Man kunne gå videre og spørge: hvordan er det med centraladministrationen, hvordan skal vi få

indført en eller anden form for afgift, så centraladministrationen får en forøget indtægt, som kan dække den forøgede lønudgift, der er en følge af love, der er vedtaget i folketingsret. Jeg siger dette for at gøre klart, at det er ikke så enkelt, at blot fordi folketingsret har vedtaget en ny lønningslov, skal man ubetinget forhøje statsbanernes takster. Man kommer til at se lidt mere almindeligt og samfundsmæssigt på det.

Dernæst vil jeg erindre om, at folketingsret — omend måske ikke folketingsret i sin nuværende konkrete sammensætning, så dog folketingsret som sådant eller rigsdagen som sådan — har et ansvar, man ikke kan frasige sig, for det, der er sket med banerne i dette land. En væsentlig del af banestrækningerne er anlagt under politisk tryk. Jeg vil naturligvis ikke gøre forfatterparret Sganarels ord til mine, for de var lovlig københavnske, men dengang man i rigsdagen behandlede et forslag om, at der skulle indrettes jernbanefærgefart mellem Gedser og Warnemünde, var der en meget stor diskussion om det også i folketingsret og i landstingsret, og mange kunne ikke rigtig forstå, at det var nødvendigt med denne færgefart. Situationen blev i hvert fald karakteriseret af forfatterparret Sganarel ved Nørrebro Teater i et vers i en revyvisse, som jeg tilfældigvis kan huske vistnok korrekt udenad. Det lød nogenlunde sådan:

„Fra Gedser og til Warnemünde skal en færgе gå,

hvad jyske rigsdagsmænd forbandet dårligt kan forstå.

Nej, men kræve noget for noget, den prangerpolitik,

det er nu jydens gennemgående trafik.

Med på færgen ej vi går,

før vi 30 baner får,

9 mod vest og 10 mod øst,

3 langs Vesterhavets kyst,

8 over hedejord,

dér hvor ingen dævel bor,

alle sammen brede spor,

det er faneme gode jyske ord.“

Jeg beklager kraftudtrykket, men det stod altså i den pågældende revyvisse. Jeg har ikke læst den op og ved ikke, om jeg skulle have bedt den højtærede formand om tilladelse til at citere. Det skulle jeg måske have gjort, jeg beder om undskyldning.